

Posudek oponenta práce

ŠVARCOVÁ, Michaela. *Role a učení žen v práci – kritický pohled*. Praha, 2018. 69 s., bez příloh. Bakalářská práce (Bc.). Univerzita Karlova, Filozofická fakulta, Katedra andragogiky a personálního řízení. Vedoucí práce: PhDr. Martin Kopecký, Ph.D.

1. Obsah a struktura práce

Posuzovaná bakalářská práce má standardní rozsah výkladového textu a je přehledně rozdělena, vedle Úvodu a Závěru, do pěti samostatných kapitol. Autorka si zvolila problematiku genderové nerovnosti a zasadila ji do oblasti učení a práce. Téma plně zapadá do odborné profilace katedry.

První kapitola otevírá téma základních vztahů genderové problematiky ve vztahu k učení a práci a zabývá se strukturálními nerovnostmi, které se staly podnětnými pro mnoho teoretiček i teoretiků a jejich kritické přístupy ve vzájemném kontextu jsou obsahem následujících kapitol. Druhá kapitola předkládá přehled základních feministických přístupů k práci a učení, autorka charakterizuje hlavní feministické směry a akcentuje oblast práce, vzdělávání a učení ve feministických teoriích a také analytickou kategorii genderové otázky nerovností v kontextu práce. Na ty navazuje současnými proměnami práce ve vztahu k řešené problematice a obohacuje andragogické aspekty o ty personální, konkrétně o nerovné mzdové ohodnocení mužů a žen na trhu práce, o diskriminaci v dalších oblastech individualizované společnosti, protože jsou stále obory, ve kterých ženy nepůsobí vůbec, nebo jen zřídka. Čtvrtá kapitola je zaměřena na autorku teorie spravedlnosti představitelku socialistického proudu feminismu, Iris M. Young. Pátá kapitola je věnována nerovné distribuci moci mezi muži a ženami skrze kriticky orientované andragogické výzkumy a vybraným studiím vztahu k neformálnímu vzdělávání a informálnímu učení napříč pracovním a osobním životem žen a mužů. Práce neobsahuje žádné přílohy.

2. Odborná úroveň

Práce se zaměřuje na problematiku rolí a učení se žen v souvislosti s genderovou problematikou v kriticky orientovaných teoretických konceptech filosofie a sociálních věd. V dnešní, stejně jako v mnoha předindustriálních tradičních společnostech, je dělba práce determinována a ovlivňována kategorií pohlaví a převládá zde genderová nerovnost a segregace žen na trhu práce, jejíž příčinou bývá mýtus předem daných rolí. Jak se společnost vyvíjí, citlivost vůči genderu narůstá, stejně tak jako snaha o smazání těchto rozdílů.

Předmětem této práce je teorie a částečně i praxe rovných příležitostí na trhu práce, jedná se o dlouho řešenou a stále více aktuální problematiku. Za cíl své práce stanovila prezentovat vybrané přístupy a teoretiky, komparovat jejich příspěvky a vysvětlit zásadní kritické myšlenky ve vzájemném kontextu. Tohoto cíle se jí podařilo dosáhnout, práce však neobsahuje samostatné úvahy nebo vlastní kritické postřehy, nicméně zvolený postup vykazuje takové charakteristiky jako je důkladnost a preciznost. Absentuje v ní vymezení klíčových termínů (přímé či nepřímé) diskriminace, i když s termínem v textu pracuje (s. 21, 23, 30, 37 a 52), a diverzity. Postižena není aktuální situace a genderová hnutí ve světě (např. kampaň „Me too“). Větší pozornost u kritického pohledu mohla být věnována komparaci výhod a nevýhod současného řešení problému zaměstnaných matek.

3. Práce s literaturou

Autorka v textu použila přes šedesát pramenů v českém i anglickém jazyce. Jejich výběr i počet hodnotím pozitivně, značí o autorčině zaujetí problematikou a ponoření se do tématu. Autorka v celé práci dokazuje, že cituje a parafrázuje dle odpovídajících stanovených požadavků katedry, v textu převažují citace a parafráze na úkor určitého odstupu a více vlastních autorčiných úvah a interpretací. Objevuje se i úzká vazba textu na citace a parafráze jednoho autora, například v kapitole 1 na Jarvise (2009) na s. 11–13 či v kapitole 3 na Becka

(2011) na s. 32–34, v těchto případech se uvádí „tamtéž“, nevypisuje se celé, a velmi dlouhé citace, například Ostrouch-Kaminska a Vieira (2015 s. 188) na s. 56.

4. Grafické zpracování

Úprava stránek i nadpisů v předložené práci je přehledná. Po grafické stránce má tato několik nedokonalostí, například umístění sub-subkapitoly na spodní část s. 17, nikoliv s. 18 a odkoky na řádcích v citovaných či parafrázovaných zdrojích na s. 11, 29, 33, 37, 39, 41, 51. Autorka se soustředila pouze na psaný text, s výjimkou obrázku na straně 12 zobrazujícím sociální kontext učení dle Jarvise. Celkově tato práce splňuje oficiálně stanovené požadavky na formální zpracování odborného textu a nemám k němu dalších připomínek.

5. Jazyková úroveň

Z jazykového hlediska je práce zpracována zodpovědně, důkladné korektury však uniklo několik záležitostí. Týkají se formulačních nedostatků na s. 11 „materiály byla“, myšleno byly, na s. 16 se v jedné větě opakuje „v letech“, na s. 24 „žena bývá chápána“ místo chápána, na s. 35 čárka za slovem s mezerou v poslední větě, na s. 44 „postavení“ místo postavení, na s. 48 chybí tečka na konci poslední věty.

6. Podněty k rozpravě

- a) Zdůvodněte, proč ve své práci nemáte uvedeny a definovány základní pojmy související s genderovou problematikou, kterými jsou diskriminace a diverzita.
- b) Proč v kapitole 3 nezařazujete aktuální a i v médiích intenzivně diskutovaná genderová hnutí ve světě (např. kampaň Me too)?
- c) Změnit nepříznivou genderovou situaci na trhu práce je nelehký úkol a není to otázka pár let práce. Na základě Vašeho kritického pohledu uveďte, ve kterých oblastech trhu práce dochází nejvíce ke genderové nerovnosti a co ji ovlivňuje?

7. Závěrečné hodnocení práce

Celkově hodnotím předloženou bakalářskou práci Michaely Švarcové kladně a doporučuji její přijetí k obhajobě s návrhem známky velmi dobře.

V Praze dne 9. srpna 2018

PhDr. Olga Běhounková, Ph.D.